

Stanovisko Výboru regionů ke sdělení Komise k tématu „Sociální agenda“

(2006/C 31/08)

VÝBOR REGIONŮ

s ohledem na sdělení Komise k tématu „Sociální agenda“ (KOM (2005) 33 v konečném znění),

s ohledem na rozhodnutí Komise konzultovat v dané věci VR v souladu s ustanovením článku 265 odst. 1. Smlouvy o založení Evropského společenství,

s ohledem na rozhodnutí Předsedy VR ze dne 20. ledna 2005, aby Komise pro hospodářskou a sociální politiku vypracovala k dané věci své stanovisko,

s ohledem na návrh Ústavní smlouvy a zvláště na články III-117 a III-209 až III-219

s ohledem na Bílou knihu o evropské správě přijatou v roce 2001 (KOM (2001) 428 v konečném znění),

s ohledem na Zprávu Skupiny na nejvyšší úrovni o budoucnosti sociální politiky v Unii (DG Zaměstnanost a sociální věci – květen 2004),

s ohledem na Zprávu „Práce, práce, práce: více pracovních míst v Evropě“ (vypracovala pracovní skupina pro zaměstnanost pod předsednictvím Wima Koka – listopad 2003),

s ohledem na publikaci „The Economic Cost of Non-Lisbon. A survey of the literature on the economic impact of Lisbon-type reforms“, (European Economy, Occasional Papers č. 16. březen 2005).

s ohledem na stanovisko VR ze dne 23. února 2005 k nařízení o Evropském sociálním fondu a k návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady zavádějícího program Společenství pro zaměstnanost a sociální solidaritu – PROGRESS (CdR 240/2004)

s ohledem na stanovisko VR ze dne 23. února 2005 ke sdělení Komise o sociální dimenzi globalizace – politický příspěvek EU k rovnoměrnému rozdělení užitku (CdR 328/2004 fin)

s ohledem na stanovisko VR ze dne 29. září 2004 ke sdělení Komise o zvýšení zaměstnanosti starších pracovníků a oddálení odchodu z trhu práce (CdR 151/2004 fin) ⁽¹⁾

s ohledem na stanovisko VR ze dne 22. dubna 2004 ke společné zprávě o sociálním začlenění shrnující výsledky analýzy národních akčních plánů pro sociální začlenění (2003-2005) (CdR 21/2004 fin) ⁽²⁾

s ohledem na Usnesení Výboru regionů ke Znovuoživení Lisabonské strategie ze dne 24. 2.2005 (CdR 518/2004 fin),

s ohledem na návrh stanoviska VR (CdR 80/2005 rev.1) přijatý Komisí pro hospodářskou a sociální politiku dne 3.května 2005(zpravodajka: **Linetta Serri**, členka městského zastupitelstva v Armungii, Itálie – SES),

přijal na svém 60. plenárním zasedání ve dnech 6. a 7. července 2005 (jednání ze dne 6. července 2005) následující stanovisko.

⁽¹⁾ Úř. věstník C 43, 18.2.2005, s. 7

⁽²⁾ Úř. věstník C 121, 30.4.2004, s. 32

1. Připomínky Výboru regionů

VÝBOR REGIONŮ

1.1 **pohlíží** pozitivně na snahu realizovat novou Sociální agendu pro období 2005 – 2010, plně sdílí její cíle a pozitivně hodnotí stanovené strategie a škálu jednotlivých nástrojů určených k jejich dosažení shrnuté pod heslem „Sociální Evropa ve světovém hospodářství: zaměstnanost a nové příležitosti pro všechny“;

1.2 především **oceňuje**, že i přes zpomalení evropského růstu a neuspokojivé výsledky, kterých bylo doposud při uskutečňování Lisabonské strategie dosaženo, se v oblasti sociální politiky opět stanovují stejné cíle jako v Lisabonu, zaměřené na upřednostnění sociálního rozměru hospodářského růstu, a že se znovu zavádí evropský sociální model založený na „rostoucím hospodářství, vysoké úrovni sociální ochrany, vzdělání pro všechny a sociálním dialogu“, jak bylo odsouhlaseno na zasedání Evropské rady v Barceloně v roce 2002;

1.3 **schvaluje** principy tvořící základ Sociální agendy, tj. integrovaný přístup, podporu kvality zaměstnanosti, modernizaci systémů ochrany a konečně zohlednění „nákladů chybějící sociální politiky“;

1.4 nicméně **poukazuje na to**, že stanovené cíle jsou někdy velmi obecné a musejí být specifikovány přesněji co do vymezení použitelných účinných nástrojů a stanovení lhůt;

1.5 **souhlasí s tím**, aby byla zohledněna zásada „nákladů chybějící sociální politiky“, protože sociální politika může přispět k dosažení jak sociálních tak hospodářských cílů. Sociální politika skutečně neslouží pouze k odstranění případů vyloučení ze společnosti, nýbrž může rovněž přispět k lepším hospodářským výsledkům, například tím, že zvyšuje schopnost hospodářství přizpůsobit se změnám v mezinárodním prostředí. Chybějící nebo nevyhovující sociální politika má tedy ve skutečnosti negativní vliv na potenciální hospodářský růst;

1.6 **konstatuje s politováním**, nehledě na svůj doposud vcelku pozitivní mínění, že v Sociální agendě není výslovně zmíněna role a odpovědnost, které přísluší místním a regionálním samosprávám, především vezme-li se v úvahu skutečnost, že právě do jejich působnosti výkonná rozhodnutí a implementace sociální politiky ve většině evropských států spadají;

1.7 **se** v této souvislosti **domnívá**, že aktivní zapojení místních a regionálních samospráv a jejich následné kroky, v rámci principu subsidiarity stanoveném návrhem Evropské ústavy a ustanoveními „Bílé knihy o evropské správě“ (2001) (sdělení „Trvalý a systematický dialog s organizacemi územních samospráv na téma vypracování politik“) budou jedním z faktorů úspěšné realizace cílů Sociální agendy;

1.8 **vyslovuje** přání, aby právě instituce, které jsou občanům nejbližší, pracovaly na zmenšení rozdílů

a nerovnováhy mezi jednotlivými členskými státy a na šíření evropského sociálního modelu v jeho nejlepší podobě a aby přitom byly brány za vzor členské státy s osvědčenými zkušenostmi a ne ty, jejichž sociální politika nejvíce pokulhává.

Ke strategiím, cílům, nástrojům a návrhům Komise.

2. Doporučení Výboru regionů

Posílení důvěry

VÝBOR REGIONŮ

2.1 **si je vědom**, že Evropa prochází fází velkého neklidu mezi občany (faktory jako zpomalený hospodářský růst, snižování kupní síly, stárnutí populace, vnímání vedlejší role EU v mezinárodním měřítku, problémy v systémech sociální ochrany a neustálý výskyt vrstvy obyvatel žijících v chudobě a na pokraji ekonomického a sociálního minima, způsobují pocity strachu a defenzivní postoje a jsou živnou půdou pro staré i nové lokálně podmíněné egoismy), a **souhlasí** s myšlenkou, že posílení důvěry by mělo být jedním ze základních bodů evropské sociální strategie;

2.2 **se domnívá**, že je důležité učinit rozhodný krok směrem k šíření správných informací, které by potíraly obavy občanů ať již starých či nových členských států;

2.3 **vyzdvihuje** nicméně nutnost, aby byl kromě úsilí o lepší komunikaci brán neustále zřetel na základní cíle a na okamžitě postřehnutelná zlepšení životních a pracovních podmínek. Takové cíle musejí být přizpůsobeny odlišným podmínkám a prioritám jednotlivých členských států a musejí předpokládat úzkou spolupráci místních a regionálních samospráv.

3. Nástroje

VÝBOR REGIONŮ

3.1 **se domnívá**, že občané musí být se škálou nejrůznějších nástrojů k dosažení cílů (legislativa, sociální dialog, finanční nástroje) obeznámeni bez zbytečného váhání, aby se zamezilo všeobecné nedůvěře;

3.1.1 vyzdvihuje pokrok, kterého bylo dosaženo vložení všeobecné sociální klauzule (článek III-117) do návrhu Ústavní smlouvy. Podle této klauzule bude sociální dimenze nadále brána v úvahu ve všech politikách Společenství.

3.2 **hodnotí** pozitivně vzájemnou návaznost Sociální agendy, Lisabonské strategie a strategie trvale udržitelného rozvoje nutnou pro úzkou koordinaci všech politik společenství. Pokud nástroj k vyhodnocení dopadu vypracovaný Komisí bude brát zřetel na princip subsidiarity, jak se předpokládá v návrhu Ústavní smlouvy, způsobí tento integrovaný přístup skutečný pokrok v sociální politice a politice zaměstnanosti;

3.3 **vyzývá** Komisi k aplikaci otevřené metody koordinace integrací současného výlučně mezivládního mechanismu: toto bude uskutečněno zapojením místních a regionálních samospráv, které budou hlavními protagonisty řízení finančních nástrojů Agendy, zejména vzhledem k položkám „Konvergence“ a „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“;

3.4 **považuje za** nezbytné, aby byla důrazně prosazována generalizace *acquis* Společenství a aby se trvalo na tom, že legislativy všech členských států postupně přijmou evropské principy a minimální normy důležité pro snížení rozdílů a nerovnováhy mezi nimi.

3.5 **domnívá se**, že rok po přijetí nových členských států je vhodné, aby Komise provedla hodnocení omezení přístupu pracovníků z nových členských států na trh práce ve staré Evropské unii. Bylo by zvláště zajímavé zjistit, jaký je strukturální dopad tohoto omezení na statut pracovních vztahů.

3.6 **domnívá se**, že omezení přístupu pro pracovníky z nových členských států na trh práce ve staré Evropské unii, jakož i probíhající debata o návrhu Komise o směrnici pro služby ve vnitřním trhu, svědčí o nezbytnosti revize směrnice 96/71 týkající se detašování pracovníků v rámci poskytovaných služeb.

4. Tři podmínky úspěchu při budování důvěry

VÝBOR REGIONŮ

4.1 **uznává** důležitost nového mezigeneračního přístupu usilujícího o to, aby mladým lidem poskytl širší a lepší perspektivy. Budování důvěry a znovuoživení cílů Lisabonské strategie nemůže opomíjet centrální roli, která mládeži přísluší; Proto se odvolává na své stanovisko (EDUC 37, 2004) k Návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o vytvoření programu „MLADEŽ V AKCI“ pro období 2007-2013;

4.2 **vyslovuje** svůj souhlas se pro intenzivní diskusi na téma Zelená kniha o mezigeneračním rozměru v roce 2005;

4.3 **zdůrazňuje**, že živá diskuse o stárnutí populace a o reformě penzijních systémů musí být doprovázena hlubším posouzením a zvážením postupného zhoršujícího se postavení mládeže, pokud jde o zajištění platů a pracovní a profesní perspektivy. Aniž by se přehlížely trvalé problémy starších občanů, je při integrovaném přístupu zapotřebí věnovat pozornost i postavení jiných sociálních vrstev, kterým hrozí vyloučení ze společnosti;

4.4 velmi **vítá** myšlenku mezigeneračního partnerství, které by na jedné straně dovedlo zhodnotit zkušenosti starších lidí a zaručovalo by jejich setrvání v populaci produktivního věku a na druhé straně zaručilo možnost zapojení mladých lidí. **Vyzývá** proto v této souvislosti Komisi, aby začala

s experimenty, šířením osvědčených postupů a konkrétními iniciativami pro usnadnění mezigeneračních setkávání;

4.5 **připisuje**, v souladu se sdělením Komise, velkou důležitost partnerství na všech úrovních: takové partnerství považuje za hlavní nástroj k vybudování onoho sociálního kapitálu, který se dnes zdá být narušený konstantně pomalým hospodářským růstem a vládním přístupem při uskutečňování Lisabonských cílů, z nichž nejdůležitější je slušná práce pro všechny evropské občany;

4.6 **zdůrazňuje** nezbytnost podniknout konkrétní kroky tam, kde partnerství nemá z historických a socio-ekonomických důvodů tradice a zkušenosti;

4.7 **plně souhlasí** s důležitostí vnějšího rozměru EU. Evropa může a musí hrát aktivní roli na mezinárodní scéně, zvláště kvůli podpoře „slušné“ práce pro všechny, kvůli zaručení rovných pravidel na trhu a v mezinárodním obchodě, ale také kvůli ochraně a podpoře evropského sociálního modelu a jeho principů lidské důstojnosti, sociální spravedlnosti a solidarity před globalizovaným hospodářstvím.

4.8 **domnívá se**, že existují nejméně další dvě podmínky, které jsou nutné k úspěchu při zvyšování důvěry občanů: i) občané si musí být plně vědomi evropských příležitostí, které se jim nabízí; ii) občané musí mít k dispozici potřebné nástroje k tomu, aby těchto příležitostí využili, zejména jazykové dovednosti. **Vybízí** Evropskou komisi k tomu, aby kladla na tyto a rovněž další podmínky důraz.

5. Dvě prioritní oblasti: k plné zaměstnanosti

VÝBOR REGIONŮ

5.1 zcela **sdílí** strategii udržet zaměstnanost, její kvantitu a kvalitu na předním místě mezi cíli Sociální agendy. Zaměstnanost a její čtyři priority navržené ve zprávě pana Koka zůstává hlavním nástrojem potírání vyloučení ze společnosti a podpory pevného a stálého hospodářského růstu;

5.2 **je nakloněn** vypracování Zelené knihy o rozvoji pracovního práva. S nárůstem nových forem práce je nezbytné nutné harmonizovat normativní nástroje pracovního práva;

5.3 **se domnívá**, že v této oblasti je zapotřebí podniknout kroky k odvrácení takové situace, kdy by flexibilita v zaměstnanosti, nezbytná pro modernizaci trhu práce a pro konkurenceschopnost, znamenala zhoršení bezpečnostních podmínek pracovníků a jejich zvýšenému vystavení se riziku vyloučení ze společnosti;

5.4 **je toho názoru**, že v této souvislosti zůstane sociální dialog základním nástrojem k podpoře a posílení změn, k jejich řízení a zajištění jejich sociální spravedlnosti, kterým je nutno se řídit a který je nutno všemi způsoby upevňovat;

5.5 **oceňuje** záměr Komise navrhnout novou strategii zdraví a bezpečnosti na pracovišti s cílem zajistit prevenci, zdraví a bezpečnost pracovníků;

5.6 **sleduje** se zájmem výhledový evropský trh práce. **Přeje si** však, aby se nejednalo pouze o monitorování mobility pracovníků mezi členskými státy, ale aby byla spíše rozšířena pravidla a normy upravující fungování trhu práce a umožňují spojit nejvyšší míru záruk s nejvyšší mírou efektivity a produktivity;

5.7 **se domnívá**, že v tomto směru může být užitečná možná existence nadnárodních kolektivních smluv;

5.8 **je** stejně tak **nakloněn** podpoře sociální odpovědnosti podniků.

5.9 **je** stejně tak **nakloněn** podpoře lepší a efektivnější koordinace programů sociálního zabezpečení

6. K solidárnější společnosti

VÝBOR REGIONŮ

6.1 **uznává**, že modernizace sociální ochrany, včetně její finanční udržitelnosti, je klíčovou součástí vyhodnocení Lisabonské strategie v polovině období. Zdůrazňuje však, že tato „modernizace“ musí být prováděna v souladu s legitimním cílem solidárnější společnosti a rovných příležitostí pro všechny;

6.2 **se** nehledě na to, co bylo zmíněno výše, **domnívá**, že místní a regionální samosprávy budou muset být vyzvány, aby v tomto procesu modernizace sehrály ústřední roli, a že Otevřená metoda koordinace (OMK) bude muset být rozšířena až po mezi-národní územní celky;

6.3 **sdílí** návrh na racionalizaci OMK prostřednictvím jednotného seznamu společných cílů pro sektory začlenění do společnosti, důchody a zdraví;

6.4 plně **vítá** cíl boje proti chudobě a podpory začlenění do společnosti;

6.5 **považuje** iniciativu společenství týkající se opatření k poskytnutí minimální mzdy všem občanům za velmi důležitou a **vyzývá** Komisi, aby vytvořila konkrétní postupy pro porovnání různých zkušeností z národní a regionální oblasti a podnítila tak šíření osvědčených postupů a komparativní analýzu příslušných opatření;

6.6 **je nakloněna** tomu, aby byl rok 2010 vyhlášen Rokem boje proti chudobě a vyloučení ze společnosti. Nicméně **vyslo-**

vuje obavu, že iniciativy takového druhu (jako další „evropské roky“ zamýšlené ve sdělení Komise, které mají být vyhlašovány až do roku 2010) by se mohly stát pouhými oslavami, zatímco by měly být doprovázeny zesílenými podpůrnými konkrétními opatřeními;

6.7 plně **sdílí** cíl boje proti diskriminaci a podpory práv menšin, eventuálně i prostřednictvím zákonodárných iniciativ;

6.8 **podporuje** návrh na zřízení Evropského institutu pro rovnost mezi muži a ženami. Zatím by měly být vylepšeny ostatní existující nástroje pro účinnější vyhodnocení zkušeností a implementaci osvědčených postupů z různých evropských zemí,

6.9 **zdůrazňuje** nutnost co nejlepším způsobem formulovat cíl boje proti diskriminaci a stanovit konkrétní postupy a opatření pro různé situace: již zdůrazněný cíl rovných příležitostí pro muže a ženy uvádí historické konotace a specifické problematiky, které nelze omezit na obecnější otázku práv menšin, které jsou ostatně vnímány různými způsoby v různých částech EU;

6.10 **souhlasí** se závazkem vypracovat zvláštní sdělení k otázkám sociálních služeb obecného zájmu (SSOZ) a přeje si obzvláště, aby tato iniciativa pomohla vyjasnit obraz momentální právní nejistoty. Připomíná primární roli místních a regionálních samospráv v oblasti SSOZ a nutnost dostatečně je podpořit, aby mohly i nadále zaručovat jejich dostupnost a univerzalitu. Žádoucí mobilita osob v rámci Unie ukládá, aby všechny členské státy postupovaly a činily pokroky v oblasti SSOZ koordinovaně. V této souvislosti VR oceňuje záměr Komise poskytnout za určitých podmínek výjimku z oznamovací povinnosti ve věcech veřejné pomoci některým oblastem sociálních služeb jako jsou nemocnice a zařízení poskytující sociální bydlení.

7. Závěry

VÝBOR REGIONŮ

vybízí Komisi k tomu, aby brala náležitý zřetel na skutečnou roli a odpovědnost, jež mají místní a regionální samosprávy v různých oblastech, které jsou předmětem Sociální agendy, v souladu s principem subsidiarity stvrzeným Ústavní smlouvou, a zdůrazňuje, že toto je hlavní cesta k vybudování Evropy občanů, která by byla také modelem soudržnosti a solidarity v procesu zaměřeném na to, aby se Unie stala nejkonzurenceschopnější a nejdynamičtější znalostní ekonomikou na světě.

V Bruselu dne 6. července 2005.

Předseda
Výboru regionů
Peter STRAUB